



Evropska
komisija

EVROPSKI ZELENI DOGOVOR

**DOSEGANJE
NAŠIH CILJEV**



KAZALO



03

Podnebno
nevtralna EU do
leta 2050



06

Načrt za
preobrazbo našega
gospodarstva in
družb



10

Trajnostni promet
za vse



13

Vodilna vloga
v tretji
industrijski
revoluciji



16

Očiščenje našega
energetskega
sistema



18

Prenova stavb za
okolju prijaznejši
življenjski slog



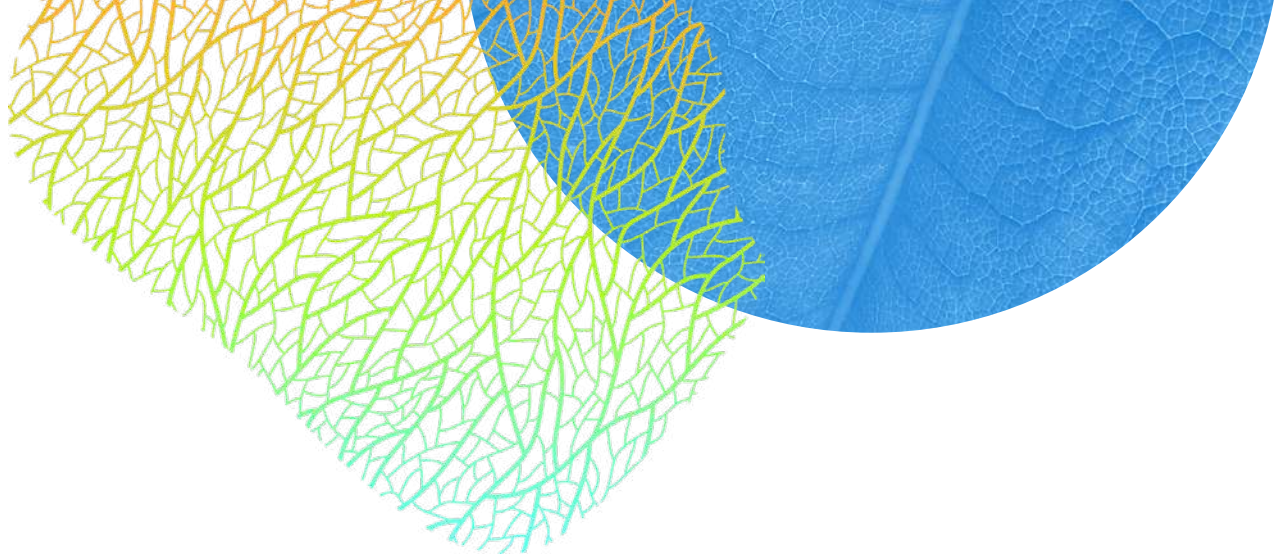
21

Sodelovanje
z naravo za
varstvo našega
planeta in zdravja



24

Spodbujanje
globalnih
podnebnih
ukrepov



**PODNEBNO
NEVTRALNA EU
DO LETA 2050**



Odločilno desetletje se je že začelo.

Cilj, ki smo si ga zastavili in ga nameravamo doseči, je, da bo **Evropa prva podnebno nevtralna celina na svetu**.

Prvi pomemben mejnik na tej ambiciozni poti bo **55-odstotno zmanjšanje emisij do leta 2030**. Desetletje, v katerega smo vstopili, bo odločilno.

V nadaljevanju je predstavljen pregled ukrepov, s katerimi nameravamo čim bolj izkoristiti leta, ki so pred nami.

**December
2019**



Komisija predstavi evropski zeleni dogovor, v katerem se zaveže podnebni nevtralnosti do leta 2050

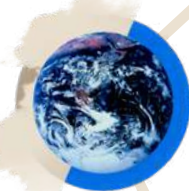
**Marec
2020**



Komisija predlaga evropska podnebna pravila, da bi se cilj podnebne nevtralnosti do leta 2050 vključil v zavezujočo zakonodajo

**September
2020**

55%



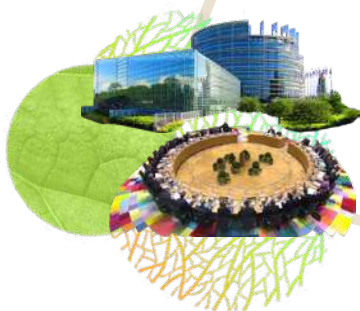
Komisija predlaga nov cilj EU, po katerem naj bi do leta 2030 neto emisije zmanjšali za vsaj 55 %, in njegovo vključitev v evropska podnebna pravila

**December
2020**



Evropski voditelji potrdijo cilj zmanjšanja neto emisij za vsaj 55 % do leta 2030, ki ga je predlagala Komisija

**April
2021**



Evropski parlament in države članice dosežejo politični dogovor o evropskih podnebnih pravilih

**Junij
2021**



Začetek veljavnosti evropskih podnebnih pravil

**Julij
2021**



Komisija predstavi sveženj predlogov za preoblikovanje našega gospodarstva, da bomo dosegli podnebne cilje za leto 2030



Pogajanja Evropskega parlamenta in držav članic glede zakonodajnega svežnja o doseganju ciljev za leto 2030 ter njegovo sprejetje

2030

EU naj bi dosegla cilj vsaj 55-odstotnega zmanjšanja emisij v primerjavi z ravnmi iz leta 1990

2050

EU naj bi postala podnebno nevtralna



NAČRT ZA
PREOBRAZBO
NAŠEGA
**GOSPODARSTVA
IN DRUŽB**

Podnebne spremembe so največji izziv našega časa. Pomenijo pa tudi priložnost za izoblikovanje novega gospodarskega modela.

V boju proti podnebnim spremembam smo na prelomnici. Kot zadnja generacija imamo možnost za pravočasno ukrepanje – možnost, da omejimo globalno segrevanje na veliko manj kot 2 stopinji, zagotovimo svoje preživetje, omejimo izumiranje vrst in zaščitimo planet za prihodnje generacije.

VODILNA VLOGA EVROPSKE UNIJE V BOJU PROTI PODNEBNIM SPREMEBAM

Evropska unija je z lastnim delovanjem zgled za druge. V evropskem zelenem dogovoru, sprejetem decembra 2019, je bil določen načrt za to preobrazbeno spremembo.

Vseh 27 držav članic EU se je zavezalo, da bo **EU do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina.** V ta namen so se zavezale zmanjšanju emisij za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990.

Ta cilja sta pravni obvezi, določeni v prvih evropskih podnebnih pravilih. **Ustvarjata nove priložnosti za inovacije, naložbe in delovna mesta.**

Ta preobrazba bo:



PRILAGODITEV VSEH SEKTORJEV NAŠEGA GOSPODARSTVA ZA DOSEGO PODNEBNEGA CILJA ZA LETO 2030

Cilj tega svežnja predlogov je **pripraviti vse sektorje gospodarstva EU, da se bodo lahko soočili s tem izzivom**. Sveženj Unijo usmerja na pot k uresničitvi njenih podnebnih ciljev do leta 2030 na **pravičen, stroškovno učinkovit in konkurenčen** način.

PRAVIČEN, KONKURENČEN IN ZELEN PREHOD

Glavni cilj je zagotoviti, da **bo prehod ustvaril priložnosti za vse**. V tem svežnju so predlagani načini, kako **podpreti ranljive državljane in državljanke z odpravljanjem neenakosti in energijske revščine**.

Sveženj bo tudi pomagal **zagotoviti enake konkurenčne pogoje za naša podjetja** ter s tem okrepiti njihovo konkurenčnost.

Cilj je **doseči karseda hitre in pravično razporejene koristi za ljudi**, obenem pa **ustvariti delovna mesta za prihodnost**, zaščititi vse, ki potrebujejo pomoč, in spodbuditi konkurenčnost naših podjetij.

Predlogi predvidevajo:



obsežnejšo uporabo energije iz obnovljivih virov



prodajo čistih novih avtomobilov ter čistejša goriva za avtomobile, letala in ladje, ki so že na trgu



razširitev evropskega sistema oblikovanja cen ogljika na več sektorjev



cilje glede prihranka energije

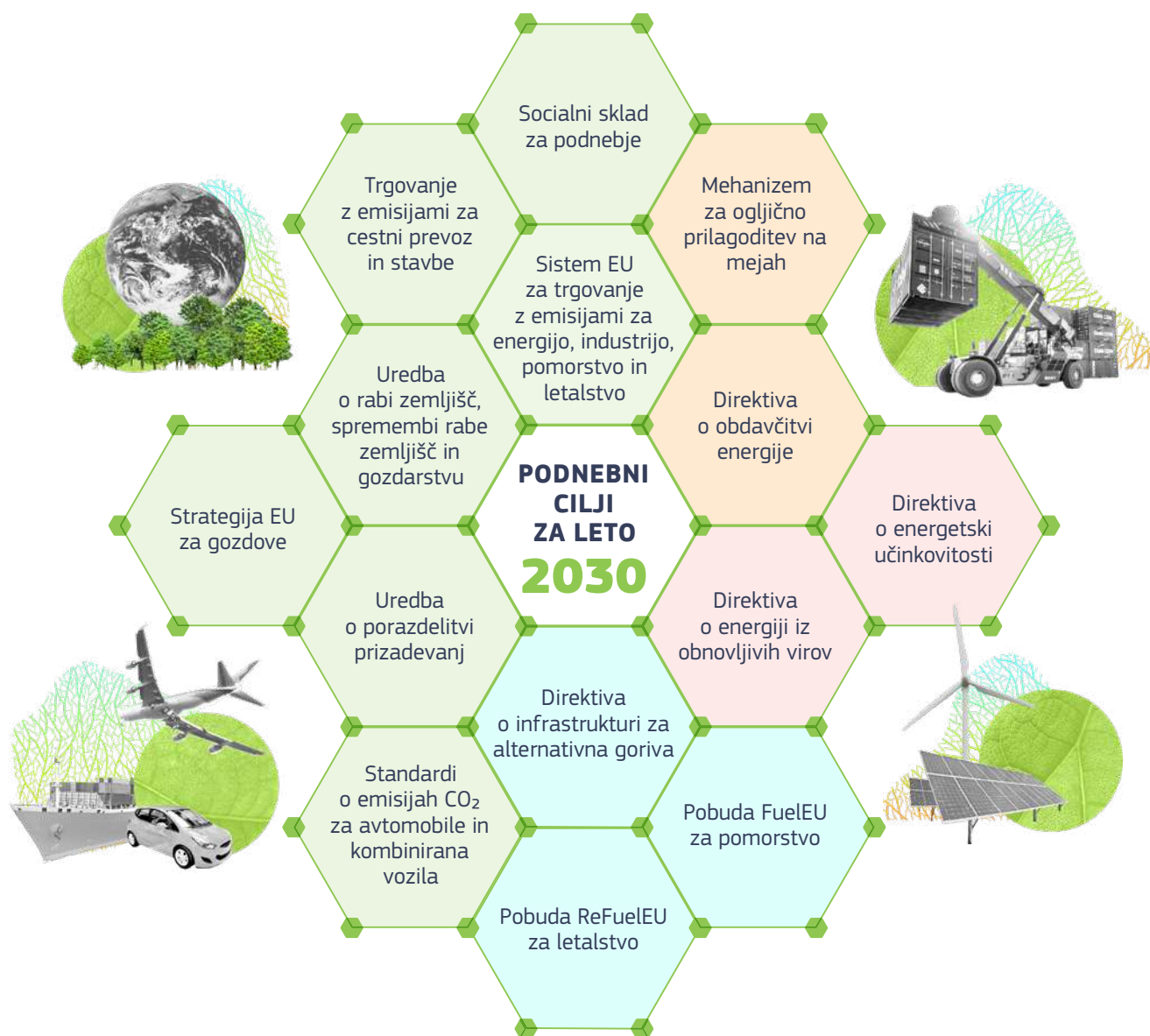


obdavčitev virov energije v skladu s podnebnimi cilji



podporo za ranljive državljane in državljanke, da med prehodom ne bodo nosili dodatnih stroškov

TI PREDLOGI BODO ZAGOTOVILI POTREBNA ORODJA ZA KORENITO IN PRAVIČNO PREOBRAZBO GOSPODARSTVA EU, KAKOR JE PREDVIDENA V EVROPSKEM ZELENEM DOGOVORU





TRAJNOSTNI **PROMET** ZA VSE

Cilj našega prehoda na okolju prijaznejšo mobilnost je zagotoviti čist, dostopen in cenovno ugoden prevoz tudi na najbolj oddaljenih območjih.

Da bi dosegli svoje podnebne cilje, **moramo spodbuditi prehod prometnega sektorja na ničelne emisije**. Za doseg podnebne nevtralnosti moramo do leta 2050 emisije iz prometa zmanjšati za 90 %.

ČISTEJŠI AVTOMOBILI, ČISTEJŠI ZRAK

Evropska komisija predlaga **ambicioznejše cilje zmanjšanja emisij CO₂ za nove avtomobile in kombinirana vozila**.

Emisije iz avtomobilov bi bilo treba do leta 2030 zmanjšati za 55 %, novi avtomobili pa bi morali do leta 2035 postati brezemisijski. Za kombinirana vozila se predlaga cilj zmanjšanja emisij za 50 % do leta 2030 in odprave emisij do leta 2035.

Komisija poleg tega spodbuja rast trga brezemisijskih in nizkoemisijskih vozil. Zlasti želi zagotoviti, da bo državljanom in državljanke na voljo potrebna infrastruktura za polnjenje teh vozil za krajše in daljše razdalje.

Predlaga **cilje glede infrastrukture za alternativna goriva**, na primer za električno polnjenje in polnjenje z vodikom.

To je bistveno za uspešno uvajanje čistejših vozil.

Poleg tega **bo od leta 2026 cestni prevoz vključen v sistem trgovanja z emisijami, kar pomeni, da se bo zaračunavalo za onesnaževanje**, s čimer se bosta spodbujala uporaba čistejših goriv in ponovno vlaganje v čistejše tehnologije.

Do leta 2035 naj bi bili naši novi avtomobili

BREZ EMISIJ CO₂

Moški priključuje svoj električni avtomobil na javno polnilno postajo vozilo-omrežje v Amsterdamu na Nizozemskem.



SPODBUJANJE TRAJNOSTNEGA LETALSTVA IN ZARAČUNAVANJE NADOMESTILA ZA NJEGOV PODNEBNI ODTIS

Komisija **oblikovanje cen ogljika** predlaga **tudi za letalstvo, ki je bilo doslej upravičeno do izjeme.**

Poleg tega predlaga **spodbujanje trajnostnih letalskih goriv**, vključno z obveznostjo, da letala za vse odhodne lete z letališč EU uporabijo trajnostno mešanico goriv.

Komisija bo zahtevala, da vsa večja **letališča zagotovijo oskrbo letal z električno energijo na vseh izhodih.**



NOVA PRAVILA ZA ZMANJŠANJE EMISIJ Z LADIJ

Komisija predlaga, da se **v sistem oblikovanja cen ogljika vključi tudi pomorski sektor.** To bo **spodbudilo uporabo trajnostnih goriv za vse ladje**, ki odhajajo iz pristanišč EU ali vanje prihajajo. Ladje, ki ne bi upoštevale teh pogojev, bi morale plačati odvračilno denarno kazen.

Komisija bo poleg tega določila **cilje za večja pristanišča, ki bodo morala plovila oskrbovati z električno energijo s kopnega, da se zmanjša uporaba onesnažujočih goriv, ki med drugim škodujejo kakovosti zraka v okolici pristanišč.**



Hydroville v Antwerpnu v Belgiji je prvo certificirano potniško plovilo, ki za pogon dizelskega motorja uporablja vodik.



VODILNA VLOGA V **TRETJI** **INDUSTRIJSKI** **REVOLUCIJI**

Zeleni prehod je pomembna priložnost za evropsko industrijo, saj ustvarja trge za čiste tehnologije in proizvode.

Predlogi bodo **naši industriji omogočili, da pri prehodu prevzame vodilno vlogo**, ter ji zagotovili gotovost, ki jo potrebuje za **okrepitev naložb in inovacij**.

Okrepili bomo sistem oblikovanja cen ogljika v industriji. Dodatni prihodki, pridobljeni na ta način, bodo namenjeni financiranju inovacij, med drugim v okviru prenovljenega sklada za inovacije.

Učinki predlogov bodo vidni po celotnih vrednostnih verigah v sektorjih, kot so energija, promet, gradbeništvo in prenova. Med drugim bodo pomagali **ustvarjati trajnostna, lokalna in dobro plačana delovna mesta po vsej Evropi**.

Naložbe v nizkoogljično gospodarstvo bodo spodbudile zeleno okrevanje po krizi zaradi COVID-19.

Do leta 2030 bi lahko

PRENOVILI

35

MILIJONOV stavb

v gradbeništvu ustvarili

160 000

**DODATNIH
ZELENIH DELOVNIH
MEST**



Elektrifikacija gospodarstva in obsežnejša uporaba energije iz obnovljivih virov naj bi **spodbudili zaposlovanje v teh sektorjih**.

Izboljševanje energijske učinkovitosti stavb bo ustvarilo nova delovna mesta v gradbeništvu, povečala se bo potreba po lokalni delovni sili.

Predlogi spodbujajo rast prodaje čistih novih vozil in čistejših goriv za prevoz, kar prinaša **pomembne nove priložnosti za evropsko avtomobilsko industrijo**.

Leta 2020 je bilo v Evropi registriranih

1

MILIJON novih električnih vozil, kar je trikrat več kot leta 2019.



Do leta 2030 naj bi bilo na evropskih cestah

30

MILIJONOV brezemisijских vozil.

Ohraniti želimo svoje podnebne ambicije in preprečiti, da bi nepoštena konkurenca iz tujine spodkopavala prizadevanja naše industrije za zmanjšanje emisij.

Komisija predlaga mehanizem, s katerim bi se zagotovilo, da **morajo podjetja, ki uvažajo v EU**, tudi če prihajajo iz držav z manj strogimi podnebnimi pravili, prav tako **plačati ceno ogljika**.

To je **bistveno za uspešnost naših podnebnih prizadevanj**, saj se bo tako preprečilo, da bi bile emisije toplogrednih plinov preprosto preusmerjene drugam, kar bi izničilo prizadevanja EU.

Kontejnerska ladja v pristanišču Hamburg v Nemčiji.





OČIŠČENJE
NAŠEGA
**ENERGETSKEGA
SISTEMA**

Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 zahteva večji delež energije iz obnovljivih virov in večjo energijsko učinkovitost.

Komisija predlaga, da se **zavezujoči cilj v zvezi z energijo iz obnovljivih virov v mešanici energijskih virov EU poveča na 40 %**. Poleg tega bodo okvirni nacionalni prispevki pokazali, kako naj vsaka država članica prispeva k uresničitvi tega cilja. Predlogi z dodatnimi cilji spodbujajo uporabo goriv iz obnovljivih virov, na primer vodika v industrijskem in prometnem sektorju.

Poleg tega je **zmanjšanje porabe energije bistveno** za zmanjšanje emisij ter stroškov energije za potrošnike in industrijo. Komisija predlaga, da se **cilji prihranka energije** na ravni EU **povečajo** in postanejo zavezujoči, da bi do leta 2030 dosegli splošno 36-odstotno zmanjšanje. Nacionalni okvirni cilji bodo usmerjali ukrepe držav članic.

Nov cilj glede **ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV** do leta 2030



Nov cilj glede **ENERGIJSKE UČINKOVITOSTI** do leta 2030



36%

Illustration of a lightning bolt and a large green '36%' target.

Tudi sistem za obdavčitev energentov mora podpirati zeleni prehod, in sicer z zagotavljanjem ustreznih spodbud.

Komisija predlaga, da se najnižje davčne stopnje za ogrevanje in promet uskladijo z našimi podnebnimi cilji, hkrati pa **ublaži socialni učinek ter podprejo ranljivi državljani in državljanke**.

Poleg tega **predlaga odpravo izjem in nižjih stopenj, ki spodbujajo uporabo fosilnih goriv**, na primer v letalskem in pomorskem sektorju.

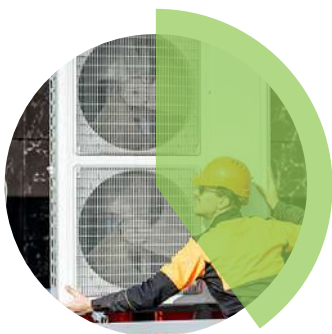
Valovi udarjajo ob pomol z vetrnimi turbinami v pristanišču Boulogne-sur-Mer v Franciji.





PRENOVA **STAVB**
ZA OKOLJU
PRIJAZNEJŠI
ŽIVLJENJSKI SLOG

Stavbe povzročijo:



40%
porabe
energije v EU



36%
z energijo
povezanih emisij
toplogrednih
plinov

S prenovo naših domov in stavb bomo prihranili energijo ter se zaščitili pred ekstremno vročino ali mrazom, hkrati pa bo pripomogla k odpravi energijske revščine.

Prenova je ključna za zmanjšanje porabe energije v stavbah in zmanjšanje emisij z uporabo energije iz obnovljivih virov ter za znižanje računov za energijo. Poleg tega **ustvarja delovna mesta in gospodarsko rast.**

SOCIALNI SKLAD ZA PODNEBJE

Novi socialni sklad za podnebje bo podpiral državljanke in državljane EU, ki so najbolj prizadeti oziroma ogroženi zaradi energijske revščine ali revščine na področju mobilnosti. Pomagal bo zmanjšati stroške za tiste, ki so najbolj izpostavljeni spremembam, s čimer se bo zagotovilo, da bo **prehod pravičen in da nihče ne bo zapostavljen.**

V sedmih letih bo zagotovil sredstva v višini 72,2 milijarde evrov za financiranje prenove stavb, dostopa do brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti ali celo dohodkovne podpore.

Poleg stanovanj, ki jih najemamo ali imamo v lasti, je treba prenoviti tudi javne stavbe, ki jih uporabljamo – od šol in bolnišnic do mestnih hiš in športnih centrov –, da bi lahko uporabljali več energije iz obnovljivih virov in bili energijsko učinkovitejši.



Sončni paneli
na novogradnji
v Beerselu v Belgiji.

KOMISIJA PREDLAGA, DA SE:

od držav članic zahteva, naj
PRENOVIJO NAJMANJ

3%



skupne tlorisne površine **VSEH JAVNIH STAVB NA LETO**

določi referenčna vrednost

49%




ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV v stavbah do leta 2030

od držav članic zahteva, naj povečajo uporabo energije iz obnovljivih virov pri ogrevanju in hlajenju, in sicer za



+1,1

ODSTOTNE TOČKE
letno do leta 2030



SODELOVANJE
Z **NARAVO** ZA
VARSTVO NAŠEGA
PLANETA IN
ZDRAVJA

Narava je naša pomembna zaveznica v boju proti podnebnim spremembam.

Narava ureja podnebje, absorbira in shranjuje ogljik ter zagotavlja dragocene obnovljive vire za biogospodarstvo. **Poleg tega sta obnova narave in omogočitev ponovnega razcveta biotske raznovrstnosti hitra in poceni rešitev za absorpcijo in shranjevanje ogljika.**

Komisija zato predlaga **obnovo evropskih gozdov, tal, mokrišč in šotišč**. To bo izboljšalo absorpcijo CO₂ in povečalo odpornost našega okolja na podnebne spremembe.

Krožno in trajnostno upravljanje **teh virov bo izboljšalo naše življenjske pogoje**, ohranjalo zdravo okolje, ustvarjalo kakovostna delovna mesta in zagotavljalo trajnostne vire energije.

NOVI CILJI ZA POVEČANJE NAŠEGA NARAVNEGA PONORA OGLJIKA



Komisija je sprejela časovni načrt za posaditev 3 milijard dreves do leta 2030.

Več dreves zagotavlja večjo zmogljivost za absorpcijo CO₂ in bogatejšo biotsko raznovrstnost. Vendar so naši gozdovi pod vse večjim pritiskom zaradi podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in povečanega obsega biogospodarstva. Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 je gozdove označila za izjemno pomembne ter bo pripomogla k občutnemu povečanju količine in kakovosti gozdnih površin EU.

Trajnostna bioenergija je ključni del mešanice energijskih virov EU.

Poleg energije iz drugih obnovljivih virov tudi bioenergija (energija, proizvedena iz biomase, kot so kmetijski stranski proizvodi, odpadki ali alge) prispeva k **postopnemu opuščanju fosilnih goriv** in razogljičenju gospodarstva EU. Vendar jo je treba uporabljati trajnostno. Komisija predlaga stroga nova merila za preprečevanje netrajnostne sečnje gozdov in **zaščito območij, ki so velikega pomena za ohranjanje biotske raznovrstnosti**.

KASKADA BIOMASE



Moški obnavlja mokrišče na barju Malý Bor na Češkem.



SPODBUJANJE GLOBALNIH **PODNEBNIH UKREPOV**

Globalno nevarnost podnebnih sprememb lahko odpravimo le s sodelovanjem z našimi mednarodnimi partnerji.

Evropski zeleni dogovor je že dal pozitiven zgled, v skladu s katerim so vodilni mednarodni partnerji določili svoje ciljne datume za doseg podnebne nevtralnosti. Zdaj smo **pripravljeni, da znova pokažemo pot**, in sicer s podrobnim načrtom za doseganje teh ciljev.

Vodilni položaj na področju globalnih podnebnih ukrepov prinaša prednosti za naša podjetja. Z naložbami v tehnologije za energijo iz obnovljivih virov razvijamo strokovno znanje in proizvode, ki jih potrebuje tudi preostali svet. S preходом na okolju prijazen promet bomo ustvarili vodilna svetovna podjetja, ki bodo lahko služila rastočemu svetovnemu trgu.

Poleg tega prispevamo k povečanju globalnih ambicij za boj proti podnebnim spremembam. Z mednarodnimi partnerji bomo **skupaj zmanjšali emisije** v pomorskem prometu in letalstvu po vsem svetu.

EU bo te predloge in zamisli svojim mednarodnim partnerjem predstavila na naslednjem zasedanju Konference Združenih narodov o podnebnih spremembah (COP26), ki bo novembra v Glasgowu. Na podlagi izkušenj z našimi politikami, vodilnega položaja v industriji, podnebne diplomacije in podnebnega financiranja Evropska unija **močno spodbuja svetovni boj proti podnebnim spremembam**.



30 % proračuna instrumenta EU za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje bo namenjenih podnebnim ciljem.



Več kot tretjino svetovnega javnega podnebnega financiranja prispevajo EU in njene države članice.



Vrh voditeljev držav in vlad na konferenci ZN o podnebnih spremembah (COP25) leta 2019 v Madridu v Španiji.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2021

© Evropska unija, 2021



Politika o ponovni uporabi dokumentov Evropske komisije se izvaja s Sklepom Komisije 2011/833/EU z dne 12. decembra 2011 o ponovni uporabi dokumentov Komisije (UL L 330, 14.12.2011, str. 39). Če ni drugače navedeno, je ponovna uporaba tega dokumenta dovoljena na podlagi licence Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To pomeni, da je ponovna uporaba dovoljena, če je ustrezno naveden vir in so označene morebitne spremembe.

Slikovno gradivo © Evropska unija, razen če ni navedeno drugače.

Viri slik:

Naslovnica: stavba Bosco Verticale, Milano, Italija: Freepik.com; sončni paneli: Unsplash; gozd: Freepik.com; tovarna: Freepik.com
Stran 2 – Zemlja: Pixabay; sončni paneli: Unsplash; stavba: severovzhodna in severozahodna stran stavbe The Mill / © J. Skokan M. Túma; mlada rastlina: Freepik.com
Stran 5 – Evropski parlament v Strasbourgu: Pixabay
Stran 7 – električni avtomobil: ©AdobeStock; vetrne turbine: Thomas Galler. Unsplash; tekačica: ©AdobeStock
Stran 8 – sončni paneli: Freepik.com; električni avtomobil med polnjenjem: Freepik.com
Stran 14 – gradbeni delavec: ©AdobeStock
Stran 15 – polnilna postaja in električni avtomobil: ©AdobeStock; inženir programske opreme: Wikimedia Commons
Stran 19 – delavec, ki namešča prezračevanje: ©iStock
Stran 20 – javna stavba: ©AdobeStock
Stran 22 – gozd: ©AdobeStock
Stran 23 – kaskada biomase: slike 1, 2, 4 in 6: Unsplash.com; slika 5: Wikimedia Commons

Print ISBN 978-92-76-39532-4 doi:10.2775/22754 NA-02-21-151-SL-C
PDF ISBN 978-92-76-39507-2 doi:10.2775/913629 NA-02-21-151-SL-N